

JAARVERSLAG 2018

DIAKONIE PROTESTANTSE GEMEENTE WASSENAAR

Behandeld en goedgekeurd door Diakonie Protestantse Gemeente Wassenaar
d.d. 11 april 2019

Voorzitter : J.F. van Duyne
Scriba : M. Rijfkogel-de Vrijer
Penningmeester : F.R. van Wilgen

Behandeld en goedgekeurd door de Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Wassenaar
d.d. 21 mei 2019

Voorzitter : F.H. Koster
Scriba: W. Verschoor - Hol

Inhoudsopgave	2
Jaarverslag	3, 4 en 5
Balans per 31 december 2018	6
Staat van Baten en Lasten over 2018	7
Algemene toelichting	8
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	8 en 9
Toelichting op de Balans	10 en 11
Toelichting op de Staat van Baten en Lasten	12
Overzicht doorzendcollecten, bestemmingsgiften en diaconale bestedingen	13
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	14 en 15

Jaarverslag bij de jaarrekening 2018

Algemeen

Het is verheugend om te zien dat de diaconie weer in staat is geweest om stille hulp te verlenen aan mensen die anders niet geholpen zouden zijn. In 2018 zijn elf aanvragen (2017: tien) ontvangen voor stille diaconie, één van onze kerntaken: het maatschappelijk werk van onze kerk. Er werd daarnaast, met als grondslag daarvoor ontvangen bestemmingsgiften van in totaal € 12.500, in twee gevallen hulpverlening gerealiseerd van een omvang die de gemiddelde aanvraag ruim overstijgt. De realisatie werd mogelijk door aan betrokkenen naast de bestemmingsgift in beperkte mate stille hulp te verstrekken en verder een lening op voorwaarden die door banken in dergelijke omstandigheden niet wordt gegeven. Beide projecten beantwoorden aan de beoogde doelstelling van stille hulp, de hand te reiken waar geen helper is. De ermee verband houdende leningen zijn op jaareinde geheel en respectievelijk voor 50% terugbetaald. De stille hulp betrof mensen binnen maar zeker ook buiten onze PGW. Voor de 11 aanvragen is een bedrag van € 6.097 (2017: € 8.900) ter beschikking gesteld. De aanvragen speelden op terreinen van lidmaatschap van de sportvereniging, ondersteuning bij reiskosten voor gezinshereniging, realiseren van een vakantie voor één ouder gezin, bijdrage in de vakantie voor een gezin met kinderen en een mantel zorgende ouder, bijstand in levensonderhoud na verrassend overheidshandelen, bijstand bij een naheffingsaanslag huurtoeslag bij een minder vermogende oudere, leges voor naturalisatie aanvragen, bijstand in een asielaanvraag gebaseerd op geloof en bekering, aanschaf van huishoudelijke apparatuur voor een minder vermogende oudere en tenslotte, bijdrage bij de aanschaf van een fiets voor de ouder van een pleeggezin.

Het Beleidsplan voor de Diaconie heeft als titel "Geloven in delen" en spreekt uit dat diaconaal handelen geen uitvloeisel is van geloven, maar geloof in uitvoering. Uit het Beleidsplan zijn een viertal speerpunten verwoord die met voorrang onze inzet en aandacht hadden in 2018. De speerpunten zijn weliswaar onder de hoede genomen van enkelen maar hebben in 2018 nog niet het beoogde doel bereikt. Zoals blijkt uit de Toekomst paragraaf pogen wij in 2019 dat alsnog gestalte te geven.

De diakenen verrichten ook in 2018 hun taken in de drie wijkgemeenten met veel plezier. Gezamenlijke inzet was er voor het organiseren van de Paaslunch voor ouderen, gehouden in de Messiaskerk. In September vierden wij in de gezamenlijke dienst in de Kievietkerk de Diaconale Zondag met daarin de bevestiging van een drietal nieuwe diakenen. Het thema van deze dienst richtte zich op de diaconale opgave van ons allemaal. De diakenen van de Messiaskerk zetten zich in de kersttijd in voor een High Tea in samenwerking met "Altijd Welkom". In de Kievietkerk herhaalde zich de traditie van de Kerstlunch en werd daarnaast met hoge persoonlijke inzet en inbreng opnieuw een Kersthuis gehouden. De diakenen waren samen met een aantal gemeenteleden verder nauw betrokken bij en de aanjagers van de activiteiten voor de 750 vluchtelingen die in de tijdelijke AZC in Duinrell vanaf midden november 2018 hun intrek namen. Een Inloophuis op donderdag middagen werd opgezet in de Messiaskerk en "Dorpswandelingen" ter eerste kennismaking en oriëntatie ontworpen. De aanloop voor de opzet van Bijbelstudie aan met name Farsi sprekende vluchtelingen werd gedaan en kreeg in het eerste kwartaal van 2019 daadwerkelijk gestalte met de hulp van de voorganger van de Persian Baptist Church uit Utrecht. In de Dorpskerk met name werden de diensten door vluchtelingen bezocht en na afloop persoonlijke contacten gelegd. Liturgisch werd op hun aanwezigheid ingespeeld door het gezamenlijk bidden van "The Lord's Prayer".

Aandacht van Voorzitter en Penningmeester is uitgegaan naar de vastlegging van de verhouding en afspraken met de Kerkrentmeesters en de dienstverlening van het kerkelijk bureau. De definitieve afronding en formele besluitvorming in de vorm van een Overeenkomst tussen beide Colleges kon in 2018 plaatsvinden. In 2018 werd door het kerkelijk bureau weer de volledige ondersteuning verleend bij de verwerking en administratieve vastlegging van de collecteopbrengsten. Onze aandacht is voorts uitgegaan naar het leggen van contacten gericht op samenwerking en bundeling van krachten op het vlak van Stille Hulpverlening in Wassenaar. In dat kader is er in de loop van 2018 een samenwerking ontstaan met de Stichting Vrienden van de SMOW als ook met de Stichting Interparochiële Caritasinstelling Wassenaar (ICW) in Wassenaar.

Wisseling van ambtsdragers

In dit verslagjaar mochten wij Alex van der Ham (Dorpskerk), Gina van Kesteren (Messiaskerk) en Bob Schuchhard (Messiaskerk) in het College van Diakenen verwelkomen. Zij werden op 30 september 2018 door Pieter van Winden als diaken ambtsdrager bevestigd in een gezamenlijke viering van de diaconale zondag.

Belegging van Vermogen en inherente risico's

De Voorzitter en Penningmeester, bijgestaan door de heer M. Dekker als extern adviseur, hebben met beleggingspecialisten van de vermogens beherende bank in de loop van 2018 meerdere malen overlegd. In de loop van 2018 werden mutaties in de portefeuille aangebracht zoals blijkt uit toelichting 2 bij deze jaarrekening. Onze belegging in OIKO werd met € 5.000 verhoogd. De portefeuille voldeed steeds aan de aanbeveling van de bank passend bij het gekozen beleggingsprofiel. De beleggingsportefeuille kenmerkt zich door een defensief beleggingsprofiel en is in principe gericht op het genereren van rendement over een langjarige beleggingshorizon, waarvan 3% in de vorm van liquiditeiten uit dividend. Onder invloed van wereldwijde ontwikkelingen ligt het prognose rendement behorend bij het defensieve risicoprofiel momenteel omstreeks 2.75%. Gegeven de huidige wereldwijde ontwikkelingen en spanningen in de wereld en tussen (economische) machten is rekening te houden met verhoogde koersvolatiliteit in de portefeuille. De beleggingen binnen de categorieën aandelen- en obligatiefondsen zijn verdeeld in een verhouding van omstreeks 40% en respectievelijk 60% van het totaal. Daarnaast zijn ze over afzonderlijke fondsen, economische sectoren en geografische gebieden verspreid, zodat de best mogelijke risicospreiding is bewerkstelligd. Bewust en consistent is gekozen voor overwegend dividend generende beleggingen, een tot 1/3 beperkt gebruik van trackers als beleggingsinstrument en een externe professionele partij voor vermogensbeheer en advies.

Het beleggingsjaar 2018 kende relatieve rust op de effectenmarkten met uitzondering van juist de laatste maand van het kalenderjaar waarin zich, in reactie op thema's als BREXIT en dreigende handelsoorlogen tussen China, de Verenigde Staten en de EU een stevige koersdaling in met name de aandelen aftekende. De portefeuille heeft in 2018 om deze reden een koersverlies van € 61.480 opgeleverd. Vermeld zij dat per jaar ultimo 2018 de marktwaarde van de beleggingsportefeuille € 4.351 lager was dan de oorspronkelijk ingelegde nominale waarde. In de periode tot 6 april 2019 heeft zich overigens een volledig herstel voorgedaan van de eerdere daling en staat de marktwaarde op dit moment weer ruim €69.000 boven de ingelegde waarde. Het dividendrendement lag omstreeks 2,35% over 2018, waarbij aangetekend wordt dat sommige fondsen weliswaar geen dividend uitkeren maar anderszins een bijdrage leveren in de risicobeheersing. Benadrukt wordt nogmaals dat het beleggen in beursgenoteerde effecten risico's meebrengt, inherent aan fluctuerende koersen op internationale effectenbeurzen onder invloed van rente- en economische ontwikkelingen, naast andere marktfactoren en sentimenten.

Collecten, legaten, giften en diaconale bestedingen

Verwezen wordt naar het op de laatste bladzijde in de toelichting opgenomen overzicht van collecte opbrengsten en diaconale bestedingen. Daaruit blijken collecteopbrengsten van in totaal € 32.876 (2017: € 35.086). Er is opnieuw sprake van daling, samenhangend met een combinatie van dingen: meer gezamenlijke diensten, kerksluitingen in de zomer en vermoedelijk ook dalend kerkbezoek als ook minder actualiteit collecten Het aantal collectes dat inspeelt op actualiteit was in 2018 een tweetal (2017: viertal). Ze brachten € 5.845 (2016: € 10.091) op en waren gericht op hulpverlening aan Kerken in Sulawesi in verband met de toerusting van kerkelijk werkers na de aardbeving aldaar. Verheugend is dat in 2018 opnieuw vanuit eigen kring de opbrengst van het "Kersthuis" in de Kievietkerk als bestemmingsgift werd ontvangen voor Plaatselijk Diaconaal Werk. Verder werd € 7.940 (2017: € 8.080) aan bestemmingsgiften ontvangen voor St. Chanka in Ethiopië. Uit het overzicht blijkt voorts dat er voor € 12.500 aan bestemmingsgiften voor Plaatselijk Diaconaal werk werden ontvangen, waarmee twee hulpvragen konden worden opgelost. Er is in 2018 een bedrag van € 2.500 ontvangen als legaat uit de nalatenschap van de heer G. Outshoorn, bij leven diaken in de Dorpskerk. Tenslotte werd in 2018 voor € 1.100 aan giften van gemeenteleden ontvangen. Voor deze bedragen mogen wij een passende bestemming zoeken. Het "Uit te delen resultaat diaconie PGW" over 2017 van € 1.851 werd in de loop van 2018 gedoneerd aan de Victory Primary School in Oeganda als startbijdrage voor de aanleg van een waterpomp.

Jaarrekening en financieel

Het over 2018 begrootte negatieve Saldo van Baten en Lasten van € -2.440 is een tekort van € -720 geworden. De waardeontwikkeling van onze beleggingen resulteerde in een per saldo koersverlies van € 61.480 (2017: € 3.970 koerswinst). De achtergronden daarvan zijn hierboven al toegelicht. Er werd voor € 3.600 (2017: € 11.250) aan legaten en giften ontvangen. Het negatieve Resultaat over 2018 bedraagt daardoor € -58.600 (2017: € 17.071 positief Resultaat). Dat negatieve Resultaat is in het eigen Vermogen verwerkt zoals aangegeven, met name ten laste van de Reserve Koerswinst(verlies) voor € 46.930 die daarmee op nul staat. Een bedrag van € 3.600 werd toegevoegd aan de 'Reserve legaten en giften' en voor een bedrag van € 15.270 werd het resultaat onttrokken aan de Algemene Reserve. Ons totale Eigen Vermogen ultimo 2018 blijft met een bedrag van € 1.220.572 (2017: € 1.279.172) onverminderd reden tot blijdschap geven!

De **Financiële Baten** (zie toelichting 9) zijn in 2018 ten opzichte van de begroting en ook 2017 aanzienlijk lager. Er doet zich een daling van ruwweg € 3.000 voor. Dit is inherent aan dalende dividend uitkeringen in het algemeen maar ook het gevolg van de keuze voor niet uitkerende beleggingen in het kader van het beleggingsbeleid.

In de onderscheiden **Lasten** deden zich verklaarbare afwijkingen voor ten opzichte van de Begroting en 2017. Lagere lasten van € 500 vergeleken met de Begroting deden zich voor onder **Activiteiten** (zie toelichting 10) doordat in 2018 geen beroep werd gedaan op onze bijdrage aan de activiteiten aan Altijd Welkom. Lagere lasten vergeleken met de Begroting deden zich ook voor onder **Ondersteuning en Giften** (zie toelichting 11) doordat met name de uitgaven rond vluchtelingen hulp beperkt bleven tot € 325 bij een begroting van € 1.500. Onder **Kosten Kerken** (zie toelichting 13) deed zich ten opzichte van de begroting voor de Kosten van Speciale Diensten van in totaal € 3.300 een aanzienlijke meevaller voor doordat de kosten voor de paaslunch en kerstlunch en andere activiteiten meer dan werden gecompenseerd door de eigen bijdrage van de deelnemers en verder andere uitgaven dit jaar niet werden gedaan. De Kosten van Financiële Administratie onder de **Bureaunkosten** (zie toelichting 15) waren in 2018 in totaal € 226 hoger dan begroot, ook in vergelijking met 2017, doordat een incidentele na-verrekening over het jaar 2017 in 2018 is begrepen.

Toekomst

De Begroting 2019 wijkt, afgezien van andere nuances, niet significant af van die over 2018, behoudens dat lagere dividend opbrengsten en Kosten Kerken zijn begroot. Per saldo wordt een tekort van € 4.075 begroot. Wij signaleren in het algemeen toenemende begrotingsdruk en minder speelruimte. Dat is enerzijds het gevolg van Baten die door het verminderde rendement onder druk staan. Anderzijds zijn de Lasten onderhevig aan begrijpelijke maar gestage stijging. Op het vlak van het werk onder vluchtelingen deden wij reeds begin 2019 uitgaven rond kerkelijke activiteiten voor hen die in het eerste kwartaal 2019 in de tijdelijke AZC in Duinrell verbleven. Het signaal hieruit is dat de waarschijnlijkheid dat de werkelijke uitkomsten over 2019 gunstiger zullen zijn dan begroot, hoogst waarschijnlijk sterk is afgenomen. Nu de oorzaak van het tekort niet structureel is en indachtig onze vermogenspositie, achten wij het begroten van een tekort van deze omvang verantwoord.

In 2019 wordt verder ingezet op het realiseren van de gekozen speerpunten uit het Beleidsplan. Die betreffen: het vergroten van het diaconaal bewustzijn onder gemeenteleden, het zoeken naar een partner gemeente en mogelijk project en tenslotte, blijvende aandacht voor onze vindbaarheid voor stille hulp en voor eenzaamheid. Aandacht zal blijven uitgaan naar een aansprekend collecterooster en het introduceren van een collecte app.

Wassenaar, 9 april 2019

J.F. van Duyne, Voorzitter

F.R. van Willgen, Penningmeester

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

ACTIVA	Toelichting	31-12-18 €	31-12-17 €
VASTE ACTIVA:			
Materiële vaste activa	1.	3	157
Financiële vaste activa	2.	<u>1.206.435</u>	<u>1.259.797</u>
		1.206.438	1.259.954
VLOTTENDE ACTIVA:			
Vorderingen en overlopende activa	3.	9.644	3.617
Liquide middelen	4.	<u>23.582</u>	<u>53.338</u>
		33.226	56.955
		<u>1.239.664</u>	<u>1.316.909</u>
 PASSIVA			
EIGEN VERMOGEN			
Continuïteitsreserve	5.	1.157.400	1.138.000
Reserve koersresultaten		-	63.235
Reserve legaten		14.850	11.250
Algemene reserve		<u>48.322</u>	<u>66.687</u>
		1.220.572	1.279.172
Diaconale verplichtingen			
Aandeel uit resultaat bestemd voor uitdeling		-	1.851
Af te dragen collecten, giften en overlopende posten	6.	11.600	26.182
Schulden uit operationele verplichtingen	7.	7.492	9.704
		<u>1.239.664</u>	<u>1.316.909</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

Baten	Toelichting	Werkelijk 2018 €	Begroting 2018 €	Werkelijk 2017 €
Doorzendcollecten en bestemmingsgiften derden	8.	40.816	-	45.232
Giften		90	-	235
Financiële baten	9.	<u>18.233</u>	<u>22.550</u>	<u>21.507</u>
		<u>59.139</u>	<u>22.550</u>	<u>66.974</u>
Lasten				
Doorzendcollecten en bestemmingsgiften derden	8.	40.816	-	45.232
Activiteiten	10.	1.408	2.250	1.917
Ondersteuning en giften	11.	2.837	4.000	2.525
Quotum	12.	3.647	4.150	3.452
Kosten Kerken	13.	2.064	5.800	3.397
Inventaris	14.	154	155	236
Bureaunkosten	15.	8.486	8.260	7.966
Bankkosten		<u>447</u>	<u>375</u>	<u>398</u>
		<u>59.859</u>	<u>24.990</u>	<u>65.123</u>
Saldo van Baten en Lasten		<u>-720</u>	<u>-2.440</u>	<u>1.851</u>
Gerealiseerde koerswinst (verlies) effecten		-10.205	-	-6.706
Ongerealiseerde koerswinst(verlies) effecten		-51.275	-	10.676
Koersresultaat effecten		<u>-61.480</u>	<u>-</u>	<u>3.970</u>
Legaten en giften		3.600	-	11.250
Resultaat		<u>-58.600</u>	<u>-2.440</u>	<u>17.071</u>
Bestemming van het resultaat				
De bestemming van het resultaat over het verslagjaar is als volgt verdeeld:				
- Reserve koersresultaat		-46.930	-	10.676
- Reserve legaten		3.600	-	11.250
- Algemene reserve		-15.270	-2.440	-6.706
- Bestemd voor diaconale doeleinden		-	-	1.851
		<u>-58.600</u>	<u>-2.440</u>	<u>17.071</u>

Algemene toelichting

Wijkgemeenten

De diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar omvat de diakonie van de geloofsgemeenschappen van de wijkgemeenten rond de Dorpskerk, Kievietkerk en de Messiaskerk te Wassenaar.

Organisatie en bestuur

De diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar heeft eigen rechtspersoonlijkheid. De door het College van Diakenen opgestelde begroting en jaarrekening worden ter goedkeuring voorgelegd aan de Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Wassenaar en het Regionaal College van Beheerszaken van de Protestantse Kerk in Nederland.

In de diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar vormen de diakenen van de drie wijkraden het College van Diakenen. Het College van Diakenen benoemd uit haar midden een aantal leden tot het moderamen waaronder een voorzitter, de scribe, de administrerend diaken en een of meer assessoren. Het College van Diakenen vergadert in de regel vijfmaal per jaar. De primaire taak van het College van Diakenen is de coördinatie van de diaconale en missionaire taken in Wassenaar en het bevorderen van de goede communicatie tussen de diakonie van de wijken. Verder omvat deze taak de opstelling van een beleidsplan, de begroting, de jaarrekening en het jaarlijkse collecterooster.

Bestemming van diaconale gelden

Diaconale gelden van de diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar, afkomstig uit het vermogen, de opbrengsten daaruit of uit giften en legaten aan de diakonie, mogen uitsluitend beschikbaar worden gesteld voor diaconaal werk.

Missie van het College van Diakenen: Dienen

Binnen de kerkelijke organisatie kent men vanuit de traditie onderscheiden taken waarvan er één in kerkelijk jargon wordt samengevat in het woord dienen. De diakenen zijn verantwoordelijk voor de eerste collecte tijdens de kerkdienst. Met de opbrengst van deze collecten alsmede giften en legaten en de opbrengsten uit het eigen vermogen van de diakonie, worden de taken die er voor de diakonie liggen, gerealiseerd. Met het geven van financiële ondersteuning wordt nadrukkelijk gestalte gegeven aan het medeverantwoordelijk weten naar de wereld buiten de kerk. Naast financiële ondersteuning wil de diakonie zich ook daadwerkelijk inzetten voor haar dienende taken in de eredienst en voor mensen en situaties waarin niet-materiële ondersteuning gewenst is.

Boekjaar, administratie, beschikking over middelen en vermogensbeheer.

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. De administratie van de Diakonie van de Protestantse Gemeente te Wassenaar wordt gevoerd door een externe partij, tegen een jaarlijkse vergoeding. Het beschikken over middelen is gescheiden van de registrerende taak en wordt uitgevoerd door de penningmeester of de voorzitter. Ten behoeve van het vermogensbeheer wordt over de onder effecten verantwoorde beleggingen met regelmaat en tenminste tweemaal per jaar adviserend overleg gevoerd met beleggingsspecialisten van de Nederlandse bankinstelling waar de effectenportefeuille in depot wordt geadmistreerd.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is, behoudens de waardering op actuele waarde van de onder financiële vaste activa gepresenteerde effecten, opgemaakt op basis van historische kostprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. Baten worden toegerekend aan de periode waarin ze zijn gerealiseerd. Lasten worden verantwoord in de periode waarop ze betrekking hebben of het jaar waarin ze voorzienbaar zijn.

De jaarrekening en het jaarverslag worden opgesteld in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving en de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 "Organisaties zonder winststreven".

De administratie wordt gevoerd op basis van het verplichtingenstelsel. Activa en passiva alsmede de baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de jaarlijkse afschrijving van 15 % van de aanschafwaarde.

Financiële vaste activa

Beursgenoteerde effecten worden gewaardeerd tegen de op de balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde effecten worden opgenomen tegen aanschafprijs of lagere (markt)waarde. Gerealiseerde en ongerealiseerde koersverschillen, worden via de Staat van Baten en Lasten verwerkt en gepresenteerd als Koersresultaat effecten.

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde, zo nodig verminderd met de noodzakelijk geachte voorziening voor oninbaarheid.

Aandeel uit Resultaat bestemd voor Uitdeling

Verwezen wordt naar de toelichting onder Eigen Vermogen en Resultaatbestemming.

Eigen Vermogen en Resultaatbestemming

Eind 2008 heeft het College van Diakenen een continuïteitsreserve gevormd van € 1 miljoen. Dit bedrag wordt jaarlijks aangepast voor inflatie.

De bestemming en verdeling van het onder "Aandeel uit Resultaat bestemd voor Uitdeling" in de balans gepresenteerde bedrag, over een of meer goede doelen wordt na afloop van het boekjaar vastgesteld. Mits het Saldo van Baten en Lasten positief is, wordt dit bedrag gepresenteerd onder "Aandeel uit Resultaat bestemd voor Uitdeling" om te worden verdeeld over een of meer goede doelen, tenzij de totale waarde van de beursgenoteerde en niet beursgenoteerde effecten onder Financiële vaste Activa lager is dan de totale aankoopwaarde daarvan.

Baten uit nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord indien de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

1. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa zijn per balansdatum als volgt nader te specificeren:

	2018 €	2017 €
Installatie kerkradio	1	155
Munttelmachines (2x)	1	1
Geluidsinstallatie	1	1
	<u>3</u>	<u>157</u>

Het verloop van de waardering van de materiële vaste activa gedurende het boekjaar 2018 is als volgt.

	2018 €	2017 €
Stand boekwaarde per 1-1 van het jaar	157	391
Investerings	-	2
Jaarlijkse afschrijving	-154	-236
Stand boekwaarde per 31-12 van het jaar	<u>3</u>	<u>157</u>

2. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Per jaar ultimo is onder Financiële Vaste Activa de volgende effectenportefeuille begrepen:

		2018 €	2017 €
Beleggingsfondsen in aandelen	37%	442.246	481.743
Beleggingsfondsen in obligaties	57%	691.689	710.554
Oikocredit Nederland Fonds	6%	72.500	67.500
	100%	<u>1.206.435</u>	<u>1.259.797</u>

De aankoopwaarde van de effecten in de portefeuille ultimo 2018 bedraagt € 1.210.780 (2017: € 1.196.562) zodat per ultimo 2018 een ongerealiseerde koersverlies van € 4.351 (2017: koerswinst van € 63.235) in de waardering was begrepen. Gedurende het boekjaar hebben zich de volgende mutaties voorgedaan in de effectenportefeuille:

	<u>Aandelen</u> €	<u>Obligaties</u> €	<u>Overige</u> €	<u>Totaal</u> €
Stand boekwaarde per 1-1 van het jaar	481.743	710.554	67.500	1.259.797
Aankopen	192.190	-	5.000	197.190
Verkopen	-189.072	-	-	-189.072
Koersresultaat	-42.615	-18.865	-	-61.480
Stand boekwaarde per 31-12 van het jaar	<u>442.246</u>	<u>691.689</u>	<u>72.500</u>	<u>1.206.435</u>

VLOTTENDE ACTIVA

3. Kortlopende vorderingen en overlopende activa

	2018 €	2017 €
Terug te ontvangen dividendbelasting	1.746	1.009
Te verrekenen inzake collectebonnen	4.344	2.292
Verstrekte leningen	2.500	-
Vooruitbetaald inzake kerkwebradio	828	-
Diversen	226	316
	<u>9.644</u>	<u>3.617</u>

In 2018 werd in het kader van een tweetal projecten tevens een renteloze lening verstrekt. De ene lening wordt in 20 gelijke maandelijkse termijnen afgelost. Per jaarultimo was 50% van deze lening afgelost. De andere lening werd in het boekjaar volledig afgelost. Voor beide leningen zijn geen zekerheden gesteld.

4. Liquide middelen

	2018 €	2017 €
RABO rekening courant	6.082	12.508
RABO beleggersrekening	17.500	40.830
	<u>23.582</u>	<u>53.338</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking aan de Diaconie.

5. EIGEN VERMOGEN

Het verloop van de reserves over het verslagjaar 2018 is als volgt te specificeren.

	Continuïteits- reserve	Reserve koersresultaat	Reserve legaten en giften	Algemene reserve	Totaal jaar 2018	Totaal jaar 2017
	€	€	€	€	€	€
Saldo op 1 januari	1.138.000	63.235	11.250	66.687	1.279.172	1.263.952
Inflatiecorrectie	19.400	-	-	-19.400	-	-
Gerealiseerd koersresultaat	-	-16.305	-	16.305	-	-
Uit resultaatverdeling	-	-46.930	3.600	-15.270	-58.600	15.220
Saldo op 31 december	<u>1.157.400</u>	<u>-</u>	<u>14.850</u>	<u>48.322</u>	<u>1.220.572</u>	<u>1.279.172</u>

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve betreft dat deel van de positieve resultaten van voorgaande jaren, dat niet voor een bepaalde bestemming wordt aangehouden, behoudens als toegelicht onder 'Eigen vermogen en Resultaatbestemming' in het voorgaande. De benodigde omvang van de continuïteitsreserve bedraagt, gecorrigeerd voor de inflatie op basis van CPI 2015=100, circa € 1.157.400.

Reserve koersresultaten

De reserve koersresultaten is gevormd om tot uitdrukking te brengen welk deel van het vermogen bestaat uit niet gerealiseerde koersresultaten op effecten.

Reserve legaten en giften

De reserve legaten is gevormd om tot uitdrukking te brengen welk deel van het vermogen bestaat uit ontvangen legaten en giften. Tot het doen van uitkeringen uit deze reserve wordt besloten door het College van Diakenen.

Algemene reserve

Het (nog) niet bestemde deel van het vermogen wordt ondergebracht in een algemene reserve.

KORTLOPENDE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

6. Af te dragen collecten, giften en overlopende posten

	2018	2017
	€	€
Af te dragen collecten en bestemde giften	6.059	19.415
Saldo bestemd voor Plaatselijk Diaconaal Werk	<u>5.541</u>	<u>6.767</u>
	<u>11.600</u>	<u>26.182</u>
<i>Saldo bestemd voor Plaatselijk Diaconaal Werk</i>		
Stand op 1 januari	6.767	5.779
Dotatie vanuit eigen exploitatie (cf. begroting)	1.500	1.500
Opbrengst Kersthuis Kievietkerk 2018	1.731	1.511
Opbrengst uit collecten en giften	2.678	2.972
In 2018 besteed aan stille hulp	-6.097	-4.995
<i>Co-projecten</i>		
- Ontvangen bedragen van derden	12.500	-
- Verstrekte bedragen aan stille hulp	-13.538	-
	<u>5.541</u>	<u>6.767</u>

7. Schulden uit operationele verplichtingen

	2018	2017
	€	€
Accountants- en administratiekosten	4.132	2.984
Kosten vermogensbeheer 4e kwartaal	2.054	2.102
Kostenbijdrage Kerkrentmeesters PGW	-	2.000
Bloemendienst	675	1.991
Diversen	631	627
	<u>7.492</u>	<u>9.704</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

In het verslagjaar 2017 heeft de Diaconie een legaat ontvangen van € 16.350. Een deel van dit legaat is uitbetaald in 2018 (€ 11.250) en het restant (€ 5.100) wordt uitbetaald in 2023, op het moment dat de financiële middelen hiervoor toereikend zijn. Gelet op de onzekerheid van de ontvangst in 2023 is gekozen om bate pas te verantwoorden op het moment dat de Diaconie het restant van het legaat heeft ontvangen.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	Werkelijk 2018 €	Begroting 2018 €	Werkelijk 2017 €
BATEN:			
8. Doorzendcollecten en bestemmingsgiften			
Doorzendcollecten	32.876		35.086
Huwelijkscollecten met speciale bestemming	-		555
Plaatselijk diaconaal werk	-		1.511
St. Chanka, Ethiopië	7.940		8.080
	<u>40.816</u>	pm.	<u>45.232</u>
Voor een nadere specificatie van de doorzendcollecten wordt verwezen naar het overzicht opbrengst uit doorzendcollecten op pagina 13 van de jaarrekening.			
9. Financiële baten:			
Rente op liquide middelen	-	-	43
Dividend op aandelen en uit beleggingsfondsen	26.614	30.950	29.872
Af: fee extern vermogensbeheer	-8.381	-8.400	-8.408
	<u>18.233</u>	<u>22.550</u>	<u>21.507</u>
LASTEN:			
10. Activiteiten			
Altijd Welkom	-	500	292
Kerktelefoon	1.408	1.750	1.625
	<u>1.408</u>	<u>2.250</u>	<u>1.917</u>
11. Ondersteuning en giften			
Vluchtelingen hulp	325	1.500	-
Giften	1.012	1.000	1.025
Stille Hulp	1.500	1.500	1.500
	<u>2.837</u>	<u>4.000</u>	<u>2.525</u>
12. Quotum			
Aanslag diakonaal quotum	3.647	4.150	3.452
13. Kosten kerken			
Speciale Diensten Dorpskerk	89	1.100	281
Speciale Diensten Kievietkerk	-117	1.100	406
Speciale Diensten Messiaskerk	50	1.100	333
Heilig Avondmaal Dorpskerk	84	200	84
Heilig Avondmaal Kievietkerk	126	200	84
Heilig Avondmaal Messiaskerk	166	200	218
Bloemendienst Dorpskerk	636	600	667
Bloemendienst Kievietkerk	355	500	669
Bloemendienst Messiaskerk	675	800	655
	<u>2.064</u>	<u>5.800</u>	<u>3.397</u>
14. Inventaris			
Afschrijvingskosten apparatuur kerkweb radio	154	155	236
15. Bureaunkosten			
Abonnementen	132	150	132
Algemene kosten en attenties	-	100	343
Verzekering	200	200	200
Vergoeding Kerkelijk Bureau	2.200	2.200	1.500
Kosten financiële administratie	2.464	2.250	1.851
Kantoorbehoeften en porti	173	156	304
Vergaderkosten	250	300	300
Accountant	2.945	2.904	3.038
Deelname diaconale dag	125	-	-
Overige algemene kosten	-3	-	298
	<u>8.486</u>	<u>8.260</u>	<u>7.966</u>

Overzicht doorzendcollecten, bestemmingsgiften en diaconale bestedingen	2018	2017	2016	2015
	€	€	€	€
Actualiteit:				
Actualiteit: Sulawesi	5.700	-	-	-
Actualiteit: Hulp aan Rohingya	145	5.249	-	-
Actualiteit: Kerken in het midden oosten	-	1.341	-	-
Actualiteit: Sint Maarten	-	1.871	-	-
Actualiteit: Noodhulp vluchtelingen in Griekenland	-	1.630	-	-
Actualiteit: Noodhulp Syrië	-	-	5.267	5.423
Actualiteit: Nepal	-	-	-	1.474
Actualiteit: Plaatselijk vluchtelingenwerk	-	-	303	891
Subtotaal	5.845	10.091	5.570	7.788
Opvang en voedselnoed:				
Kerk in Actie: ACT Alliance	2.151	421	462	-
Dak en thuislozen Den Haag	882	1.069	1.047	1.023
St. de Bakkerij	2.386	1.782	2.033	1.564
Voedselbank Wassenaar	2.059	1.702	1.948	1.795
Stichting Gave, juridische hulp vluchtelingen	1.013	851	1.427	663
VluchtelingenWerk Nederland, gezinshereniging	-	336	745	685
Stichting Vicentius	823	-	-	-
Siloam	567	-	-	617
Plaatselijk diaconaal werk PGW, stille hulp	2.618	2.729	2.808	2.235
Subtotaal	12.499	8.890	10.470	8.582
Kinderopvang en scholing:				
St. Adesa	-	912	1.059	1.371
Kammaproject Sorong	-	-	539	816
St. Chanka	-	957	1.210	2.613
Casa Esperanza, Bolivia	-	-	487	994
Studiefinanciering Filippijnse Kinderen (SFK)	-	-	535	527
Stichting Maaltijd voor een Kind	1.199	-	-	-
KIA: Straatkinderen Yogyakarta	946	888	-	-
KIA: Opvang weeskinderen Rwanda	-	1.225	-	-
KIA: School- en weeskinderen Rwanda	1.811	-	-	-
Siloam, Curaçao	-	1.805	1.140	1.225
Subtotaal	3.956	5.787	4.970	7.546
Gedetineerden en verwanten:				
Epafras	890	1.751	1.999	942
Exodus	949	678	1.072	1.179
Subtotaal	1.839	2.429	3.071	2.122
Medische en terminale hulp:				
Tandartsenproject Verkaart, Kenia	-	-	-	-
Dutch Dental Care	317	872	1.092	971
Aluor Nairobi	-	-	592	574
MAF	596	486	44	998
Hospice Wassenaar	1.933	1.994	1.332	2.453
Vrijwilligers Terminale Zorg	1.488	1.050	1.639	978
Sammedic	-	1.084	1.148	672
Subtotaal	4.334	5.486	5.847	6.646
Zending en Werelddiaconaat:				
St. Help ons helpen, Roemenië	-	-	670	666
Kerk in Actie fondsen	-	-	4.399	2.867
Dokters van de wereld	933	-	4.399	2.867
KIA: Help slachtoffers in hongersnood	861	-	-	-
KIA: Werelddiaconaat/diaconaal werk door kerken	816	-	-	1.311
Subtotaal	2.610	0	9.468	7.711
Integratie en overige:				
Nes Ammim	473	808	973	909
Open House Ramle	-	498	476	524
Gehandicapten diensten Leiderdorp	901	630	-	-
Nederlands Bijbelgenootschap, NL	419	467	516	421
Subtotaal	1.793	2.403	1.965	1.855
Subtotaal doorzendcollectes	32.876	35.086	41.361	42.249
Bestemmingsgiften van derden:				
Huwelijkscollecten met speciale bestemming	-	555	1.462	484
Vluchtelingenwerk	-	-	-	4.500
Plaatselijk diaconaal werk	-	1.511	1.269	1.160
St. Chanka, Ethiopië	7.940	8.080	8.234	8.260
Subtotaal collectes en giften derden	40.816	45.232	52.326	56.653
Uitdelingen uit diaconale bestedingen en bestemmingsgiften:				
Uit te delen resultaat diakonie PGW	-	1.851	4.365	1.682
Bestemmingsgiften derden t.b.v. plaatselijk diaconaal werk	12.500	-	-	-
Ondersteuning en giften ten laste van diakonie PGW	2.837	2.525	2.525	5.963
Subtotaal uitdelingen uit diaconale bestedingen	15.337	4.376	6.890	7.645
Totaal uit doorzending en diaconale bestedingen	56.153	49.608	59.216	64.298

Aan het College van Diakenen van de
Diakonie Protestantse Gemeente te Wassenaar
Schoolstraat 4
2242 KH WASSENAAR

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Diakonie Protestantse Gemeente te Wassenaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Diakonie Protestantse Gemeente op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met RJ 640 "Organisaties zonder winststreven".

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018
2. de winst- en verliesrekening over 2018, en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Diakonie Protestantse Gemeente zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het jaarverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 640 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ 640 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het moderamen is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met RJ 640.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

[Verantwoordelijkheden van het moderamen voor de jaarrekening](#)

Het moderamen is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640. In dit kader is het moderamen verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het moderamen noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het moderamen afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het moderamen de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het moderamen het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het moderamen moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

[Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening](#)

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het moderamen en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het moderamen gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rijnsburg, 9 april 2019

DRIEBERGEN accountants

L. (Lysia) van Delft MSc RA